Mannerheimin Lastensuojeluliiton lausunto **20.11.2025**

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Hallituksen esitys laiksi sairausvakuutuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (HE 150/2025)

Erityisraskausrahaan esitetyt muutokset

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) kannattaa ja pitää tärkeinä, että erityisraskausrahaan oikeuttavien vaaraa aiheuttavien tekijöiden luettelo laajenisi nykyiseen nähden. Ehdotettu muutos parantaisi raskaana olevan työntekijän suojelua ja siten turvaisi nykyistä paremmin sikiön ja syntyvän lapsen terveyttä ja turvallisuutta. Muutos edistäisi työn ja perheen yhteensovittamista.

Muutosehdotus tuo raskaussuojeludirektiivissä ja huhtikuussa 2024 voimaan tulleessa raskaussuojeluasetuksessa (valtioneuvoston asetus raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden ja imettävien työntekijöiden suojelemisesta työssä vaaraa aiheuttavilta tekijöiltä, 143/2024) luetellut tekijät erityisraskausrahan piiriin.

Lakimuutoksen toteuttamisen edellytyksenä on lisäksi, että valtioneuvoston asetusta sairausvakuutuslain täytäntöönpanosta muutetaan. Kyseisessä asetuksessa määriteltäisiin tarkemmin, milloin vakuutetun työtehtävien tai työolojen voidaan arvioida vaarantavan vakuutetun tai sikiön terveyden.

MLL myös kannattaa esityksen sisältyvää ehdotusta, että erityisraskausrahaa olisi mahdollista saada osittaisena, jos raskaana oleva työntekijä siirtyisi tekemään osa-aikatyötä työtehtäviin tai työoloihin liittyvän vaaraa aiheuttavan tekijän vuoksi.

Samalla MLL korostaa, että työnantajan on aina ensisijaisesti pyrittävä poistamaan raskaana olevalle työntekijälle ja sikiölle aiheutuva vaara. Niissä tilanteessa, jossa vaaraa ei voida poistaa, työnantajan on pyrittävä siirtämään työntekijä tälle sopiviin työtehtäviin. Mahdollisuus saada erityisraskausrahaa ei poista näitä työnantajan ensisijaisia velvoitteita.

Luovutuspäivärahaan esitetyt muutokset

Hallituksen esityksessä ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain mukaista luovutuspäivärahaa koskevaa sairausvakuutuslain sääntelyä ehdotetaan selkeytettäväksi. Lisäksi luovutuspäivärahan määräytymistä muutettaisiin siten,

että luovutuspäivärahan määrä vastaisi elimen, kudoksen tai solujen irrottamisesta taikka siihen liittyviin välttämättömiin tutkimuksiin osallistumisesta aiheutunutta ansionmenetystä.

MLL pitää ehdotettuja muutoksia perusteltuina, koska ne parantavat luovuttajan asemaa ja yhdenvertaisuutta, kun luovutuspäiväraha korvaisi aiempaa selkeämmin ja yhdenvertaisemmin luovuttajalle aiheutunutta tosiasiallista ansionmenetystä.

Erityishoitorahaan esitetyt muutokset

MLL kannattaa ehdotettua muutosta, jossa sairausvakuutuslain erityishoitorahaoikeutta koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi lapsen hoitopaikkaa koskevan sääntelyn osalta. Oikeus erityishoitorahaan olisi vakuutetulla, joka osallistuu lapsensa sairauden tai vamman vuoksi annettavaan erikoissairaanhoidon tasoiseen hoitoon tai kuntoutukseen. Nykyistä soveltamiskäytäntöä vastaavasti erityishoitorahan myöntämisen kannalta olennaista olisi hoidon taso ja vaativuus. **Toisin kuin voimassa olevassa säännöksessä erikoissairaanhoidon tasoista hoitoa ei sidottaisi tiettyyn toimintayksikköön.**

Helsingissä 20.11.2025

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry

Esa Iivonen
vaikuttamistyön johtaja